

איבעיא להו:

הזב והזבה שבדקו עצמן יום ראשון לז' נקיים, ויום שמיני ומצאו טהור. ושאר הימים לא בדקו, ונמצא שלא היה סופן, ביום השביעי, בבדיקת טהרה.

או דילמא, תחלתן בטהרה בלבד בעינן, אף על גב שאין סופן בטהרה. דכיון שהתחילו ימי הנקיות בבדיקה, דיה בדיקה זאת בכדי להעמיד את כל ז' ימי הנקיות בחזקת טהרה?

אמר רב: היא — היא. תחלתן אף על פי שאין סופן! (80)

א-טו לרבי אליעזר שמכשיר כשבדקה בראשון ובשביעי בלבד — מהו?

דהיינו, שאם בדקו ביום הראשון והשמיני דינם הוא כבדקו בראשון ובשביעי, שמונים את כולם.

וצידי הספק הם:

ורבי חנינא אמר: תחלתן וסופן בעינן. ואלו הכא, רק תחלתן — איכא, אבל סופן — ליכא!

האם תחלתן וסופן בעינן, שרק משום שמצאו עצמם טהורים גם בראשון וגם בשביעי, שהם תחילת ימי הטהרה וסופן, העמידן רבי אליעזר לכל הימים בחזקת טהרה. ואילו הכא, שבדקו בראשון ובשמיני, רק תחילתן איכא אבל סופן ליכא, ולפיכך מתחילים למנות מהיום השמיני בלבד.

מיתיבי: ושויין [ומיד תברר הגמרא מי הם השויים] בזב ובזבה שבדקו עצמן יום ראשון ויום שמיני ומצאו טהור, שאין להם למנות

במקום שחזרו ובדקו בשמיני. ואולם אם בדקה בראשון וטבלה בשמיני בלא לבדוק שוב, לא עלתה לה טבילה. ולשון הגמרא "תחילתן אף על פי שאין סופן" פירושו, אף על פי שאין סוף השבעה נקיים נספר על ידי בדיקה, עולים לה שבעה נקיים, אבל לעולם צריכה היא בדקה בשמיני להחזיק את הימים שבינתיים כנקיים.

ועיין בספר בדי השולחן סימן קצ"ו שדקדק כן מהאו"ז שכתב "היכא שבדקה עצמה ביום הראשון והשמיני... אמר רב היא היא, דכמו שהתיר רבי אליעזר בשביעי ה"נ בשמיני. עכ"ל. מכואר מדבריו, שרק במקום שעשתה "בדיקת שמיני" התיר רבי אליעזר. [וכמו כן יש לדקדק מדברי הסמ"ג הובא בבי"קצ"ו ומדברי הרמב"ן פ"ב ה"ד ע"ש], ואולם הטוש"ע שהביאו דין זה לא הזכירו כלל שצריכה לחזור ולבדוק בשמיני

שהיום נקי, לא נשלמו תנאי הספירה. ואמנם סובר רבי יהושע שחסרון הספירה של יום טהור אינו מהוה סתירה ליום שקדם לו, וכמו שמצאנו בזב שראה קרי. ודעת רבי אליעזר היא, כמו שאין צריך ידיעה ביום שבו דקת בו בכל היום, ועם כל זאת נחשב יום זה לספור, כמו כן אין צריכה בכל הז' ימים. [ודעת רבי עקיבא, שבכל יום ויום מימי שבעת הימים צריך ידיעה על ידי בדיקה, שאם לא כן, לא נחשב ליום ספור].

[וע"ע במהר"מ מלובלין, שנקט בדעת רבי יהושע כי מה שאין מועילה בדיקה ביום הא' והז' אין זה אלא מדרבנן. ובסדרי טהרה קצ"ד ס"ק וקצ"ו ל"ב דחה דבריו וביאר באופן אחר ע"ש].

80. מלשון האיבעיא של הגמרא "הזב והזבה שבדקו עצמן יום ראשון ושמיני" נראה שדוקא

אלא שמיני בלבד!

מדקדקת הגמרא: **מאן "שוין"?** מאי לאו — רבי אליעזר ורבי יהושע החולקים על רבי עקיבא בראשון ושביעי, ומודו ליה בראשון ושמיני, ומוכח כדברי רבי חנינא שלרבי אליעזר בעינן תחלתן וסופן, וקשיא על רב.

דוחה הגמרא: **לא!** לעולם לרבי אליעזר די בבדיקת ראשון בלבד. ומאן "שוין" דקתני בברייתא — **רבי יהושע ורבי עקיבא!** דמודה רבי יהושע לרבי עקיבא שאי אפשר למנות את הראשון בלבד מתוך השבעה, ורק בראשון ושביעי⁽⁸¹⁾ שראויין היו להצטרף אילו היתה בודקת כל הימים חולק רבי יהושע על רבי עקיבא.

אמר רב ששת, אמר רב ירמיה בר אבא, אמר רב:

נדה שהפרישה בטהרה ביום השלישי שלה — סופרתו ליום השלישי למנין שבעה נקיים!

ותמהה הגמרא: **נדה — ספירה של ד' נקיים למה לה?!**

אלא אימא: זבה שהפרישה בטהרה בשלישי שלה — סופרתו ליום השלישי למנין ד' נקיים!

אמר ליה רב ששת לרב ירמיה בר אבא: וכי

רב, שאמרת בשמו שיכולה למנות את היום שפוסקת בו בטהרה למנין ד' נקיים — ככותאי אמרה לשמעתי!?! דאמרי כותאי: יום שפוסקת בו — סופרתו למנין ד'! שהכותים טועים ומחשיבים את מקצת היום הראשון [לאחר שהפסיקה בטהרה] ככולו.

אלא, בהכרח, **כי קאמר רב — לבר משלישי, שאינה מונה את היום שפוסקת בו.**

שואלת הגמרא: **לבר משלישי — פשיטא?!**

ומתרצת: **לא, צריכא.** כגון דלא בדקה עצמה כלל לאחר שפסקה בטהרה ביום השלישי לזיבתה [לא ביום הראשון למנין ד' הנקיים, ולא בשאר הימים שלאחריו], **עד היום השביעי, שרק בו בלבד היא בדקה.**

ואשמועינן רב תרי קולות:

התב, לעיל, דאמר רב כי אליבא דרבי אליעזר דינו בבדיקת היום הראשון בלבד, השמיענו רב: תחלתן — אף על פי שאין סופן.

והבא, קא משמע לן — סופן אף על פי שאין תחלתן.

ואיצטריך רב להשמיענו חידוש נוסף זה.

דמהו דתימא רק "תחלתן אף על פי שאין סופן" הוא דאמרינן, דאוקמינהו לכולי יומא

81. כן פירש רש"י [ד"ה מהו]. ועיין בחזון איש צ"ב ס"ק ד' שכתב, שאם עשתה בדיקה בראשון ושביעי יש כאן שם של "שבעת ימי טהרה", שאף הימים שבאמצע נחשבים כ"ספורים" לענין שאין הם סותרים. ויש לבאר לפי זה, שזהו הטעם שאם עשתה בדיקה בראשון

אלא כתבו שאם בדקה בראשון אף על פי שלא בדקה בשביעי עלו לה שבעה נקיים". ומשמע שלשיטה זו יכולה היא לטבול אחר השביעי בלא בדיקה עי"ש. [וע"ע רמב"ם פ"ו הכ"ב מהא"ב, ובלחוד"ש סימן קצ"ו. ובחזון איש צ"ב סק"ה הסתפק בזה עי"ש].

אחזקיהו לאחר שבדקה ביום הראשון.

אבל, "סופן אף על פי שאין תחלתן" לא — ולא עלו לה שבעה נקיים.

קא משמע לן, דכיון דפסקה בטהרה לפני שתחילה למנות ז' נקיים וגם בסופן מצאה עצמה טהורה — מחזקין להו לכל יומי בטהרה! (82)

ומהא דפסק רב דדינו בבדיקה ביום הראשון בלבד או ביום השביעי בלבד מוכח דסבר דאין צורך שכל שבעת הימים יהיו ספורים ובדוקים (83), ויש לתמוה —

איני, והא כי אתא רבין, אמר: מתיב רבי יוסי ברבי חנינא על רבי יהושע בן לוי דאמר [לעיל כט.]. דאשה מעוברת שעברה בנהר והפילה לתוכו ואינה יודעת אם נפל-ולד הפילה או שרוח בעלמא הפילה, הרי היא מביאה קרבן יולדת ונאכל כי "רוב נשים ולד מעליא ילדן" — ולא רוח בעלמא.

והקשה עליו רבי יוסי ברבי חנינא מהברייתא האמורה בענין אשה אשר טועה במנינה, וכגון אשה מעוברת שיצאה ממקומה וחזרה כשהיא ריקנית ולא ידעינן מה ילדה, וכך לא

ובשביעי מצרפין להו ביחד. מה שאין כן אם בדקה בראשון ובשמיני, אין להם צירוף כלל.

82. התוס' [ד"ה והכא] הקשו, מאחר שמבואר במשנה [לעיל סח א] שאם הנדה לא מפסיקה בטהרה הרי היא בחזקת טמאה, אם כן, מדוע נקטה משנתנו "הזב והזבה שבדקו עצמן ביום הראשון והשביעי"? והרי לדעת רב, אחר שעשתה הפסק טהרה בודקת בשביעי, ודיה [כן פירש המהרש"א את קושיתם]. ותירצו, שנקטה המשנה ראשון ושביעי כדי להביא את דעת רבי יהושע שהראשון מצטרף לשביעי ומוסיפה לספור עוד חמש ימים בלבד.

83. דין "ספורים ובדוקין לפנינו" פירושו, שאין חלות שם "ספירה" על ימי שבעת הנקיים אם לא שראינו בבירור על ידי בדיקה שיום זה נקי הוא, ובעצם הידיעה שיום זה נקי, זהו גופא ספירתו. ולפיכך, אשה שלא בדקה עצמה כלל אחר זיבתה, אפילו אם כלפי שמיא גליא שלא זב ממקורה דם בשבעת ימים שאחרי זיבתה, אין זה נחשב כ"שבעה נקיים".

וביאר הסדרי טהרה, שלדעת רבי חנינא

שצריך "תחילתן וסופן", זה משום שבעיני "ספורים ובדוקין לפנינו", אלא שאין צריך שיהיו כל השבעה ספורין ובדוקין וסגי במה שעל ידי הבדיקה בראשון ובשביעי נוצרת חזקה שכל הימים טהורים. מה שאין כן לדעת רב, שחזקה זו אינה נעשית אלא על ידי בדיקה שבסוף, ובצירוף ההפסק טהרה הראשון, נמצא שאין הספירה נעשית על ידי בדיקה בתוך שבעת הימים אלא בסיוע ההפסק טהרה שקודם שבעת הנקיים. ובזה חילק בין דינו של רב הראשון "תחילתן אף על פי שאין סופן", שעשתה בדיקה ביום הראשון בלא שביעי שאפשר שיש בזה קיום של "בודקין לפנינו" משום שהבדיקה הראשונה ביום הראשון מחזיקה את כל הימים שלאחריה כנקיים, ואם כן נמצא שיש כאן "ספורים לפנינו" מכח בדיקה שבז' נקיים. מה שאין כן כשבדקת בסוף השבעה, אין שם "ספירה" על הימים הראשונים אפילו כשעשתה הפסק טהרה משום שאין ההפסק טהרה בתוך השבעה אלא קודם להם, ונמצא, שבזמן שעברו ימים אלו אין להם שם של "ימים ספורים" [ולפיכך הקשתה הגמרא רק על דינו האחרון של רב ולא על דינו הראשון. ועיין בהערה לקמן

ספרה בפנינו ז' ימים נקיים ובדוקים אין היא יכולה להטהר מטומאת הזיבה.

ואי סלקא דעתך כדברי רב, שדיינו בבדיקה ביום השביעי בלבד, ולא בעינן שכל שבעת הימים יהיו ספורין לפנינו [בודאות בנקיות] — ביממא נמי נטבלינה, בכל יום בבוקר, כי דילמא יולדת זכר בזוב⁽⁸⁴⁾ היא, ועבדה לה "ספורין", שעברו עליה כבר שבעה ימים נקיים מבלי שתבדוק בהם. ואם כן יש לנו לחוש בכל יום בבוקר שמא עתה הוא היום השביעי הנקי, ועליה לבדוק בו את בדיקת היום השביעי, ולטבול מיד, כי טבילה בזמנה מצוה?!

אלא, לאו, שמע מינה מהא דלא חיישינן דילמא שלמו ז' ימי הנקיות מבלי שתבדוק דבעינן שבעה ימים ספורין ובדוקין בפנינו, שתבדוק בהם בכל יום, וקשיא לרב! ⁽⁸⁵⁾

ומתרצת הגמרא: ולא מי אוקימנא [האם לא העמדנו] לעיל, לאותה הברייתא כרבי עקיבא שהוא זה שאמר "בעינן שבעה ימים ספורין בנקיות בודאות לפנינו", ואילו רב אמר דבריו לרבי אליעזר.

ידעינן אם היא זבה או נדה, שאין נותנים לה ימי טוהר משום שחוששים שלא הפילה אלא רוח ולא אזלינן בתר רוב נשים היולדות ולד מעליא.

והוסיף רבין: ולא ידענא מאי תיובתיה! דדלמא הא דלא נותנים לה ימי טוהר הוא משום דאינה יודעת אימתי ילדה ודילמא ילדה לפני זמן מרובה ולד מעליא, אלא שכבר חלפו להם ימי הטוהר.

וקיימא לן והוברר לנו בסוגיא שם שהברייתא מדברת באופן ששבוע קמא דאטיא לקמן ואין אנו יודעים את מצב טומאתה וטהרתה — בלילותא מטבלינן לה [בכל לילה ולילה שמא שלמו בו ימי טומאת יולדת, וטבילה בזמנה מצוה].

[טבילת נדה ויולדת היא בלילה. וטבילת זבה ביום]!

אבל, ביממא לא מטבלינן לה! ואין אנו חוששים בכל יום להטבילה ביום שמא עתה היא נטהרת מטומאת זבה שטבילתה היא ביום. וטעמו של דבר: משום שכל עוד לא

השביעי? ותירץ שחזקה על היולדת שהפסיק הדם לזוב ממקורה אחר לידתה [מפני שהיא מסולקת דמים].

ובתוס' הרא"ש תירץ, שדין "הפסק טהרה" בזבה אינו אלא "חומרא בעלמא" מדרבנן אבל אין למנוע בשביל זה לקיים "טבילת מצות בזמנה". ועוד כתב, שאפילו אם דין "הפסק טהרה" הוא מדאורייתא, מכל מקום אנו חוששים שמא הפסיקה בלא ידיעתה ולכן עלינו להטבילה [למאן דסבירא ליה לא בעינן סבורים ובדוקים לפנינו].

דעת תוס' הרא"ש שהפסק טהרה בזבה אינו אלא מדרבנן].

84. "יולדת בזוב" היא אשה שילדה בזמן ימי הזיבה, לאחר ראתה דם במשך שלשה ימים בשופי [בלא צער וחבלי לידה].

85. הרמב"ן בחידושיו תמה על הוכחת הגמרא, שהלא אף לדעת רב "הפסק בטהרה" בעינן, ואם כן אין להטביל טועה זו משום שלא הפסיקה בטהרה ואין ערך לבדיקה שתעשה ביום

ותממה הגמרא: **י"א** טבילות **מאי עבידתיהו?** דמה אכפת לן דראתה בבין השמשות, והרי היא באה בפנינו ביום, ומעתה מטבילין אותה שתי טבילות של זבה קטנה ושבע של נדה ואין נפקא מינה מתי ראתה את הדם?!?

אמר רבי ירמיה מדפתי: מנון — שבאת לפנינו בין השמשות ואמרת שאינה יודעת אימתי ראתה, ויתכן שראתה בבין השמשות הזה גופא!

והויין במקרה כזה תמני שמונה טבילות **לנדה, ותלת לזיבה!**

שמונה הטבילות לנידתה היא צריכה לטבול משום שבכל שבעת הלילות, החל מהלילה הראשון שלאחר בין השמשות שבאה בפנינו, עליה לטבול שמא עתה נגמרו שבעת ימי נידתה.

וכמו כן עליה לחוש שמא ראתה באותו בין השמשות שבאה בפנינו. והרי בין השמשות הוא ספק יום ספק לילה, ואם כן יתכן שהיתה הראיה כבר בלילה, ולילה זה הוא היום הראשון לשבעת ימי נדתה, ולפיכך צריכה לטבול גם בלילה השמיני שהוא הלילה בו היא יכולה להטהר מטומאת נדה.

לדין "ספורים לפנינו".

87. התוס' [ד"ה שבעה בתירוץ הראשון] כתבו שזבה קטנה אינה צריכה "לספור בפנינו" ביום השימור ולפיכך אין להוכיח מכאן שאין דין "ספורים בפנינו" — וכוונתם היא שמאחר שבאה לפנינו בלא שיודעת היא שהפסיקה בטהרה אתמול אם כן אפילו אם תבדוק בפנינו אין ערך לבדיקה זו בלא שהפסיקה מאתמול

מקשה הגמרא: **ומנא תימרא דלרבנן לא בעינן** שיהיו כל ז' ימי הנקיות **ספורין לפנינו** —

דתנן: (86) אשה הטועה במנינה, שאינה יודעת אם היא בימי נדה או בימי זבה, **שאמרה: יום אחד טמא ראיתי** אך איני יודעת אימתי, ויתכן שהיה זה אפילו היום — **מטבילין אותה החל מהיום** שאמרה, **ט' טבילות** — ז' לנידה בלילה **ותרי לזיבה** ביום.

וסדר טבילותיה:

באותו יום שהגיעה היא טובלת בו ביום כי שמא אתמול היתה זבה קטנה והיום היא שומרת יום כנגד יום, וחייבת בו טבילה (87).

וכן למחרת היא טובלת ביום כי יש לחוש שמא ראתה אתמול לפני שבאה לפנינו ועתה היא שומרת יום כנגד יום. וביום השלישי אין לה לטבול יותר כי ביום השני ודאי לא ראתה.

וכמו כן היא טובלת בלילה שלאחר היום שבאה לפנינו כי שמא ביום זה שלמו שבעת ימי נידתה, וכן בששת הלילות שלאחריו.

ואם אמרה אותה אשה טועה: **"בין השמשות טמא ראיתי"** — **מטבילין אותה י"א טבילות**.

[המהרש"א אף היא כתב בדומה לתוס' הרא"ש [בתירוץ השני] [קצ"ו י"ח], ועיין בסדרי טהרה קצ"ו י"ח מש"כ בביאור דבריו].

86. הגמרא כדרכה מפרשת תחילה את דברי הברייתא [וצ"ע "דתנן", שהלא ברייתא היא זו ולא משנה]. ולאחר מכן חוזרת ומביאה ראיה

ושלשת הטבילות לזיבתה הן —

כדין]:

אדם **דאית ליה תורא** שיש לו שור חייב לירעי את בהמות העיר **חד יומא**. ואילו מי דלית ליה תורא חייב לירעי את בהמות העיר **תרי יומי!**

ומספרת הגמרא: **אתרמי להו** אירע ששמר על הבהמות **יתמא בר ארמלתא**, יתום בן אלמנה, שלא היה לו כלל שור, ובכל זאת כפוהו לרעות את כל בהמות העיר ב' ימים.

אזל אותו יתום, **נכסינחו**, ושחט את כל הבהמות.

אמר להו האי יתמא, כשבאו לחלק את עורות הבהמות: **דאית ליה תורא** — לשקול **חד משכא**, עור בהמה אחת. **דלית ליה תורא** — לשקול **תרי משכי** — יטול שתי עורות!

אמרי ליה — **מאי האי?** כיצד מגיע למי שאין לו בהמה כפליים עורות ממי שיש לו בהמות?

אמר להו: **סוף דינא** שדנתי אני כתחילת **דינא** שאתם דנתם!

תחילת **דינא**, **לאו**, **מאן דלית ליה עדיף**, שחייבתם אותו לשמור ב' ימים. **סוף דינא** **נמי** בחלוקת העורות נמי, **מאן דלית ליה** — **עדיף!**

וממשיך רבא את דבריו: **הכא נמי** הוא הדין של ט"ו טבילות —

א. טובלת מיד, עוד באותו בין השמשות שבאה לפנינו, כי שמא היתה אתמול זבה קטנה, והיום היא שומרת יום כנגד יום וחייבת לטבול בו ביום, והרי יתכן שעתה בבין השמשות עדיין יום.

ב. טובלת למחרת בבוקר, כי שמא ראתה בבין השמשות אתמול כשהגיעה והיתה הראייה מבעוד יום, ונמצא שלמחרת היא שומרת אותו וחייבת לטבול בו.

ג. וביום שלאחריו היא טובלת פעם נוספת בבוקר, כי שמא ראייתה של בין השמשות היתה משנעשה לילה ונמצא שרק למחרתו של אותו יום היא שומרת יום כנגד יום, וחייבת לטבול בו.

ומביאה הגמרא את המשך הברייתא:

ואם אמרה אותה אשה טועה: **"לא ראיתי כל עיקר"** — **מטבילין אותה ט"ו טבילות**. [דהיינו: שמונה טבילות לנידתה בלילה, ושבע טבילות לזיבתה בבוקר].

אמר רבא: רבא תמה על הדין האחרון בברייתא ואומר עליו **הא דינא** דהוא **"לא דינא"** — **דייני בגלחי!** דין זה של הברייתא הרי הוא כדינים שדנים ב"גלחי". שבאותו מקום הנקרא "גלחי", היו דנים שלא כדין, ומורים הוראות שאינן הגונות. וכגון בענין רעיית הבהמות, שהיה מנהגם לרעות בתורנות, כל אחד ביומו, את הבהמות של כל בני העיר יחד. וכך היתה הוראתן [שלא

"ספורים לפנינו". [וע"ע בתוס' תירוז נוסף ובחזון איש צ"ב ט'].
 וצ"כ שהטעם שטובלת היא משום שחוששים שמא הפסיקה אתמול הלא ידיעתה ואין צריך

ותממה הגמרא: טבילות זיבה — תמני שמונה טבילות בעיא ולא שבע! שהרי אם ראתה בלילה יש לחוש שטרם בואה באותו הלילה ראתה ראייה של זבה גדולה, ונמצא שכלים ימי נקיותה רק ביום השמיני, וצריכה טבילה נוספת גם ביום השמיני!?

אלא — אידי ואידי, בין באה ביום ובין באה בלילה — שב לנדה ותמני לזיבה!

וחזורת הגמרא ותממה: והא אם באה בלילותא — תמני לנדה בעי?!?

ומתרצת: הן הכי נמי, דאי באה בלילה טובלת שמונה טבילות, בשמונה לילות, לנדותה. אלא הא שהחשיבה הברייתא שמונה לזבה ולא החשיבה שמונה לנדה הוא מחמת שזיבה דפסיקא ליה דבכל ענין היא טובלת שמונה טבילות, דלא שנא כי אתא קמן ביממא לא שנא כי אתא קמן בליליא טבילותיה הן שמונה במספר. לפיכך חשיב לה לטבילה השמינית.

אבל הטבילה השמינית של נדה דלא פסיקא ליה, דרק כי אתא קמן בלילותא בעי תמני, אך כי אתא קמן ביממא לא קבעי תמני — לא קחשיב לה.

וחזורת הגמרא לבאר את ההוכחה שלדעת רבנן לא בעינן ספורים ובדוקים:

ואי סלקא דעתך דשבעת הימים הנקיים ספורים לפנינו בעינן כדברי רבי עקיבא, כל הני טבילות דזיבה בבוקר למה ליה? והרי כל הימים שלפני בואה לא היו ספורין בפנינו שהרי לא בדקה כלל, ואם כן תספור מעתה ז' ימים נקיים, והדר תטבול לזיבתה טבילה אחת בלבד!?

ומה היכא דאמרה "ראיתי" סני לה, אי בתשע טבילות בראתה ביום, או בי"א טבילות בראתה בין השמשות. אם כן, היכא דקאמרה איחי "לא ראיתי" — בעיא חמש עשרה טבילות!?

אלא אימא הכי: מוכרח שגירסת הברייתא היא ראיתי, ואיני יודעת במשך כמה ימים ראיתי, וכמו כן איני יודעת אי בימי נדה ראיתי או בימי זיבה ראיתי — מטבילין אותה ט"ו טבילות.

וט"ו טבילות אלו תלויות הן בזמן בואה לפנינו:

אם אתאי לקמן ביממא — יהבינן לה שב שבע טבילות בלילה לנדה, החל מהלילה הראשון.

ב-טט ותמני לזיבה, שטובלת שבעה ימים החל מיום בואה שמא באותו יום נגמרים שבעת ימי הנקיות, וכמו כן טובלת ביום השמיני שמא ראתה גם ביום בואה ראייה של זבה גדולה ונמצא שהתחיל מנין ז' נקיים רק למחרת.

אבל, אתאי קמן בלילותא —

יהבינן לה תמני לנדה, שצריכה לטבול בכל לילה מליל בואה שמא הסתיימו בו שבעת ימי נדותה, ובלילה השמיני גם צריכה לטבול שמא ראתה בליל בואה ונמצא שהסתיימו שבעת ימי נדותה רק בלילה השמיני.

ושב לזיבה, שבכל בוקר במשך שבעה ימים טובלת משום שיתכן שהסתיימו בו ימי ז' נקיים.